

[Hartvig Frisch.]

Der er endnu aldrig i denne Sal, trods alle de Debatter der har været om Valutacentralen, givet Svar fra Modstanderne paa det simple Spørgsmaal: Hvordan skal vi overholde vore Forpligtelser ifølge den dansk-engelske Handelstraktat uden en Valutacentral, eller hvad man vil kalde det? For min Skyld kan man kalde det, hvad man vil; det er ikke Navnet, det kommer an paa, men det er selve den mulige Regulering af Valutaen. Hvor skævt Handelsbalancen til England kan udvikle sig under Frihandelstilstand, kender vi jo fra gamle Dage. Dengang var England selv et Frihandelsland, men nu forlanger de Salg for Køb. Hvorledes vil man regulere dette og samtidig gøre Handelen fri?

Det eneste Parti af Regeringsmodstanderne, som har haft et virkelig klart og logisk Standpunkt i Sagen, er Retsstaten eller Retsforbundet, bortset selvfølgelig fra deres Fejltrin, da de stemte for Englandstraktaten. Retsstaten — Retsforbundet, siger den højtærede Formand — forlanger nemlig samtlige Indskrænkninger ophævet, og jeg tror ogsaa, at Retsforbundet drømmer, at de er parate til denne, om jeg saa maa sige, økonomiske Nudisme. Kommunisterne var jo ogsaa i sin Tid Nudister, men efter at de i nogen Tid havde promeneret denne økonomiske Nøgenhed blandt Arbejderne, fik de nok af det, og paa et Møde forleden i Studenterforeningen hørte jeg det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen kræve „Valutasystemet ført til Bunds af Hensyn til Arbejdsløsheden“. De Konservative plejer paa Møderne at dække deres Angreb paa Valutasystemet under et Krav om Differentialtold. Det er en Medicin, som Folk ikke kender, men som lyder skrap. Her i dette høje Ting, hvor man ved, hvad det er, vover de sig ikke frem med den — i hvert Fald har jeg aldrig set udarbejdede Forslag.

Men mest sørgelig af det hele er Venstres Stilling. De er nu i deres Agitation helt ovre paa Retsstatslinien med Krav om den rene Liberalisme, men samtidig klarer de Dagen og Vejen ude paa Møderne og i deres Presse ved aldrig at tale om England, men kun om Tyskland, og paa denne Maade bilder de deres Folk ind, at Valutareguleringen slet ikke betyder noget for Landbruget, men kun skader Afsætningen. Det er Fortielsen af den Kendsgerning, at Valutareguleringen er nødvendig af Hensyn til den dansk-engelske Handelstraktat, som har gjort det muligt for Venstres Talere og Presse at vildlede store Dele af Bondebefolkningen. Ja, der er ogsaa Venstrerigsdagsmænd, som

nu selv tror paa det. Jeg tænker her navnlig paa det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen — han har arvet baade Nelsons Kikkert og hans blinde Øje og det hele.

Naar vi nu i denne Samling igen skal til at revidere Valutaloven, saa vil der jo blive rig Lejlighed til at diskutere Sagen i Enkeltheder, og et af de Spørgsmaal, jeg gerne stærkt vil fremhæve, er Importørerne i Provinsen, som sikkert med Rette kan forlange en Ændring af Stillingen. Her vil jeg ikke gaa i Enkeltheder, men nøjes med en Række principielle Betragtninger fra mit Partis Side.

Det hævdes i Agitationen Landet over, at Valutacentralen er en socialistisk Indretning, som Socialdemokraterne for enhver Pris vil opretholde. Hertil vil jeg svare fra vor Side, at selve Kontrollen i de store Linier med Landets Betalingsbalance over for Ulandet falder sammen med vor socialistiske Samfundsopfattelse, men derimod ser vi ikke noget som helst socialistisk Ideal i den Detailkontrol med enkelte Varepriser, som Ulandets Restriktioner har paaført os, eller i de Monopoldannelser, som et langvarigt Attestsystem giver Anledning til. Under den Prisstigningsbevægelse, som vi nu er inde i, skal det ikke fra vor Side mangle paa Vilje til at tage enhver urimelig Monopoldannelse op til Undersøgelse, men vi ønsker naturligvis ikke at føje dem, som vil fremstille hele Prisstigningen som en Følge af Valutareguleringen. Her bør Befolkningen som paa alle Omraader have god Besked.

I Øjeblikkets Prisstigning er der fire Faktorer, der hver for sin Del er medvirkende. For det første har vi Verdensmarkedets Prisstigninger paa saa godt som alle Raastoffer, og den staar Danmark selvfølgelig fuldkommen magtesløs over for. Dertil kommer en Række Prisstigninger, som er en speciel Følge af den Handelspolitik til Fordel for Landbruget, som vi maa føre af Hensyn til Afsætningen af vor Eksport. Vi køber i mange Tilfælde i et dyrt Marked for at kunne sælge vore Landbrugsprodukter sammesteds. Det gælder f. Eks. Kul og en Række andre Varer, som vi saaledes maa købe i et dyrt Marked, hvilket giver Prisstigning for Danmark, for Forbrugerne. For det tredje har vi selv ved en Række Landbrugsordninger hævet Priserne paa Livsfornødenheder, og disse Prisstigninger er vi selvfølgelig selv Herre over, men Befolkningen har hidtil uden Indsigelse baaret dem af Hensyn til Landbrugets Vanskeligheder. Og saa endelig til Slut har vi den fjerde Faktor, nemlig de Prisstigninger, der skyldes